

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndob/3/2018
Identifikačné číslo spisu: 5118203047
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5118203047.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Coleco, s.r.o so sídlom Stráž 8418, Zvolen, IČO: 45 648 441, zastúpený advokátskou kanceláriou LawService, s.r.o., Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 36 861 723, proti žalovanému: H. F., M. XXXX/XX, K., o zaplatenie sumy 9 690,- Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 62CbZm/1/2018 o nesúhlase Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením sporu Okresným súdom Žilina, takto

rozhodol:

Príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Banská Bystrica.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina v zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“) podľa § 22 písm. f/ C. s. p. v spojení s § 13 C. s. p. a § 109 ods. 1 prvá veta zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti Exekučného poriadku (ďalej aj „EP“ alebo „Exekučný poriadok“) postúpil vec Okresnému súdu Banská Bystrica ako súdu kauzálne príslušnému. Uviedol, že kauzálne príslušným súdom v danej veci pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici, v obvode ktorého má žalovaný bydlisko, je Okresný súd Banská Bystrica. Predmetom sporu je nárok zo zmenky uplatnený formou poddĺžnickej žaloby a žalovaný má adresu trvalého pobytu v obci K..

2. Okresný súd Banská Bystrica podaním zo dňa 22. februára 2018 vyslovil nesúhlas s postúpením veci a uviedol, že žalobca si v predmetnom spore uplatňuje svoje práva zo zmenky v rámci poddĺžnickej žaloby. Podľa § 20 písm. c/ C. s. p. je namiesto všeobecného súdu žalovaného na konanie príslušný výlučne súd v obvode, v ktorom prebieha exekučné konanie, ak ide o spor vyvolaný osobitnou povahou tohto konania. V nadväznosti na toto zákonné ustanovenie uviedol, že predmetný spor je sporom vyvolaným osobitnou povahou exekučného konania. V rámci uvedeného je podstatou výlučnej príslušnosti skutočnosť, že v prípadoch taxatívne vymenovaných v ustanovení § 20 C. s. p. neprichádza do úvahy ani všeobecný súd žalobcu, ani súd daný na výber. Preto je vylúčená príslušnosť v zmysle ustanovenia § 13 C. s. p. a tiež v zmysle ustanovenia § 109 ods. 1 EP. Z dôvodu vylúčenia príslušnosti podľa § 13 C. s. p. je vylúčené určenie kauzálnej vecnej príslušnosti podľa § 22 C. s. p. a preto je príslušný vo veci konať a rozhodnúť Okresný súd Dolný Kubín, bez ohľadu na skutočnosť, že v tomto

spore je uplatňovaný nárok zo zmenky. Nakoľko sa podľa názoru Okresného súdu Banská Bystrica jedná o spor o miestnu príslušnosť, vec predložil na rozhodnutie svojmu nadriadenému súdu, t. j. Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici postúpil vec na rozhodnutie o príslušnosti podľa § 43 ods. 2 C. s. p. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky z dôvodu, že Okresný súd Žilina postúpil vec Okresnému súdu Banská Bystrica preto, že nie je kauzálne príslušný. Okresný súd Banská Bystrica nesúhlasil s tým, že by mal vo veci rozhodnúť, teda nesúhlasil s tým, že by bol kauzálne príslušný. Miestna príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica nebola od začiatku predmetom sporu, pretože Okresný súd Banská Bystrica by v tomto spore nemohol byť ani všeobecným súdom, ani súdom s výlučnou miestnou príslušnosťou. Okresný súd Banská Bystrica sa domnieva, že nie je ani kauzálne a ani miestne príslušný, pričom poukázal na konkurenciu ustanovení o určení príslušnosti súdu na základe výlučnej miestnej príslušnosti a ustanovení o kauzálnej príslušnosti. Okresný súd Žilina však nenamietal miestnu príslušnosť a preto medzi okresnými súdmi má ísť o spor o kauzálnu príslušnosť, o ktorom nemôže rozhodnúť Krajský súd v Banskej Bystrici, pretože nie je spoločne nadriadeným súdom Okresnému súdu Žilina a Okresnému súdu Banská Bystrica.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyhodnotil námietku Okresného súdu Banská Bystrica, v zmysle ktorej v predmetnej veci nejde o spor o kauzálnu, ale o miestnu príslušnosť, za nedôvodnú. Najvyšší súd, starostlivo vyhodnotiac všetky individuálnosti konkrétneho prípadu, dospel k záveru, že v konkrétnom prípade ide o spor o kauzálnu príslušnosť, stotožňujúc sa s názorom Krajského súdu v Banskej Bystrici. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd, ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Žilina a Okresnému súdu Banská Bystrica, v zmysle ustanovenia § 43 ods. 2 C. s. p. vec prejednal a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením sporu nie je dôvodný.

5. Podľa § 12 C. s. p., na konanie v prvej inštancii je vecne príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 109 ods. 1 prvá veta EP, ak dlžník povinného nevyplatí exekútorovi pohľadávku bezodkladne po tom, keď sa mu doručil exekučný príkaz alebo keď sa stala pohľadávka splatnou, môže sa oprávnený domáhať vo vlastnom mene od dlžníka povinného na všeobecnom súde dlžníka povinného vyplatenia pohľadávky.

7. Podľa § 22 písm. f/ C. s. p., na konanie v sporoch týkajúcich sa zmeniek, šekov alebo iných cenných papierov vrátane sporov týkajúcich sa zmenkových protestov je príslušný Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici.

8. Podľa § 36 ods. 1, 2 C. s. p., konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

9. Podľa § 40 C. s. p., súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

10. Podľa § 43 ods. 1 C. s. p., ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia.

11. Podľa § 43 ods. 2 C. s. p., ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

12. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov, sídlom Krajského súdu v

Banskej Bystrici je mesto Banská Bystrica; jeho obvod tvoria obvody a) Okresného súdu Banská Bystrica, b) Okresného súdu Brezno, c) Okresného súdu Lučenec, d) Okresného súdu Rimavská Sobota, e) Okresného súdu Zvolen, f) Okresného súdu Žiar nad Hronom, g) Okresného súdu Veľký Krtíš, h) Okresného súdu Revúca.

13. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že konanie prebieha na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde s tým, že príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania. V zmysle ustanovenia § 40 C. s. p. je súd povinný ex offo v celom priebehu konania skúmať vecnú, kauzálnu a funkčnú príslušnosť a keď zistí, že nie je vecne, kauzálne alebo funkčne príslušný, bezodkladne postúpi vec súdu príslušnému na konanie vo veci.

14. Žalobca sa voči žalovanému domáha plnenia zo zmenky, ktorý nárok je uplatnený prostredníctvom poddĺžnickej žaloby a spornou je otázka príslušnosti súdu na konanie v tejto veci.

15. V súvislosti s miestnou príslušnosťou, a to úpravou výlučnej miestnej príslušnosti, obsahuje Civilný sporový poriadok v ust. § 20 písmeno c/ aj kritérium, podľa ktorého namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, na ktorom prebieha exekučné konanie, ak ide o spor vyvolaný osobitnou povahou tohto konania.

16. Osobitnú úpravu nachádzania príslušného súdu však obsahuje výslovne pre poddĺžnicke žaloby samotný Exekučný poriadok, ktorý v ustanovení § 109 ods. 1 prvá veta výslovne upravuje, že v prípade, ak dlžník povinného nevyplatí exekútorovi pohľadávku bezodkladne po tom, keď sa mu doručil exekučný príkaz alebo keď sa stala pohľadávka splatnou, môže sa oprávnený domáhať vo vlastnom mene od dlžníka povinného na všeobecnom súde dlžníka povinného vyplatenia pohľadávky.

17. Podľa čl. 16 C. s. p. súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

18. Predpokladom riešenia diskrepancie medzi uvedenými ustanoveniami Civilného sporového poriadku a Exekučného poriadku je ich vzájomný vzťah, pričom je jednoznačné, že Exekučný poriadok je vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku špeciálnym právnym predpisom (lex specialis), na základe čoho je aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku ako lex generalis možná len v prípade, ak Exekučný poriadok neobsahuje špeciálnu úpravu.

19. Exekučný poriadok obsahuje komplexnú úpravu inštitútu poddĺžnickej žaloby v ust. § 109, kde je okrem iného upravená aj príslušnosť súdu na konanie a rozhodnutie o takejto žalobe. V zmysle citovaného ustanovenia je súdom príslušným na konanie o poddĺžnickej žalobe všeobecný súd dlžníka povinného. Konanie o poddĺžnickej žalobe je podľa Civilného sporového poriadku štandardným sporovým konaním, pričom však niektoré špecifické zákonné náležitosti tohto typu konania sú definované priamo v ustanovení § 109 ods. 1 Exekučného poriadku.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené a s prihliadnutím na subsidiaritu Civilného sporového poriadku vo vzťahu k Exekučnému poriadku, nemožno považovať záver Okresného súdu Banská Bystrica o potrebe aplikácie ust. § 20 písm. c/ C. s. p. v predloženej veci za správny. Najvyšší súd tu len poznamenáva, že poddĺžnicia žaloba nie je sporom vyvolaným osobitnou povahou tohto konania tak, ako to účelom a systematickým zaradením v zákone predpokladá citované ustanovenie. Výlučná miestna príslušnosť podľa ustanovenia § 20 písm. c/ C. s. p. sa vzťahuje len na tie konania vyvolané osobitnou povahou prebiehajúceho exekučného konania, kde príslušnosť súdov na konanie nie je upravená v Exekučnom poriadku, a to napr. excindačné žaloby podľa § 44 Exekučného poriadku, t. j. spory výslovne vyvolané samotným exekučným konaním (pozri napr. sp. zn. 5Ndob/2/2018 z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Ndob/3/2018 z 25. apríla 2018).

21. Okrem toho, že aplikovaním kritéria vzťahu medzi Exekučným poriadkom a Civilným sporovým poriadkom najvyšší súd ustálil, že príslušným je podľa § 109 Exekučného poriadku výlučne všeobecný

súd dlžníka, nemožno opomenúť osobitný charakter sporu z pohľadu kauzálnej príslušnosti, ktorá je daná tým, že vo veci ide o spor založený na zmenkovom vzťahu. Kauzálna príslušnosť na konanie v sporoch týkajúcich sa zmienek je upravená v § 22 C. s. p., pričom pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici je kauzálne príslušným súdom na konanie Okresný súd Banská Bystrica. Tento súd je potrebné považovať za všeobecný súd dlžníka pre konanie o poddĺžnickej žalobe tak, ako to predpokladá ust. § 109 Exekučného poriadku, keďže pri nachádzaní príslušného súdu je potrebné vziať do úvahy existenciu osobitného kritéria obsiahnutého v lex generalis, ku ktorému už osobitné pravidlo lex specialis neobsahuje, a teda súd je povinný postupovať už v rámci pravidiel normovaných všeobecným predpisom.

22. Vzhľadom k tomu, že v predloženej veci je podaná poddĺžnicia žaloba z nároku zo zmenky a všeobecným súdom žalovaného (dlžníka povinného) je súd v územnom obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici, je v danej veci súdom príslušným na konanie Okresný súd Banská Bystrica, a preto je jeho nesúhlas s postúpením veci nedôvodný.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.